

آثار ازدواج (2)

تمکین: نتیجه ریاست مرد بر خانواده این است که در اختلاف سلیقه ها زن باید نظر شوهر را بپذیرد البته مرد نباید از اختیار خود سوء استفاده کند ...

13- آثار ریاست شوهر بر خانواده را شرح دهید؟

- 1- تمکین: نتیجه ریاست مرد بر خانواده این است که در اختلاف سلیقه ها زن باید نظر شوهر را بپذیرد البته مرد نباید از اختیار خود سوء استفاده کند .
- 2- تعیین مسکن خانواده: محل سکونت خانواده را مرد تعیین میکند و زن تابع اراده اوست . لیکن زن و شوهر می توانند هنگام عقد یا پس از آن محل سکونت را با توافق یکدیگر انتخاب کنند و یا تعیین آن را به زن واگذار کنند .
- 3- مخالفت شوهر با شغل زن: شوهر می تواند زن خود را از کاری که با مصالح خانوادگی یا حیثیت زن یا شوهر سازگاری نداشته باشد منع کند .
- 4- ولایت بر فرزندان: نگاهداری و تربیت فرزندان یک خانواده: وظیفه پدر و مادر است اما تا زمانی که فرزندان به سن قانونی نرسیده باشند اداره دارایی آنها با پدر است و مادر هیچگونه اختیاری در این مورد ندارد .
- 5- نام خانوادگی: از زمانیکه همه مردم دارای شناسنامه شدند ، دختری که ازدواج می کند می تواند نام خانوادگی شوهر را به تنهایی یا در کنار نام خانوادگی خود به کار ببرد .
- 6- تابعیت: هرگاه زن ایرانی بخواهد با مردی خارجی ازدواج کند ، اولاً نباید موافقتی را که برای ازدواج بر شمرديم داشته باشد و ثانياً باید اجازه مخصوصی تحت عنوان « پروانه زناشویی » از وزارت کشور بگیرد .

14- مهر را تعریف کنید؟

مهر یا صداق عبارت از مالی است که به سبب وقوع عقد نکاح شوهر به مالکیت زن در می آورد یا پرداخت آن را به محض مطالبه زن بر عهده (ذمه) خود می پذیرد . هر چند در عمل مطالبه مهر در دوران ازدواج مرسوم نیست لیکن با توجه به اینکه در قوانین ما ، حقوق و تکالیف زن و شوهر یکسان نیست و طبق قانون اختیار طلاق در دست شوهر است وجود مهریه لازم بوده و به عنوان تضمین بقای ازدواج برای زن محسوب می شود .

15- مشخصات مهر را نام ببرید؟

- 1- مهر باید ارزش مالی داشته و قابل تملک نیز باشد .
- 2- مهر باید معلوم و معین باشد یعنی زن و مرد به آن آگاهی داشته باشند .
- 3- زن و مرد باید با توافق یکدیگر مقدار مهر را تعیین کنند .
- 4- اگر در عقد نکاح شرط شود که در صورت عدم تادیه مهر در مدت معین نکاح باطل خواهد بود نکاح و مهر صحیح ولی شرط باطل است .
- 5- به محض وقوع عقد زن مالک مهر می شود و می تواند هرگونه تصرفی که بخواهد در آن بنماید و در صورتی که در قبالة ازدواج عبارت « عندالمطالبه » در مواردی که مهر پول یا طلاست قید شود زن می تواند هرگاه که بخواهد آن را مطالبه نماید .

16- حق حبس را شرح دهید؟

به مجرد عقد ، زن مالک مهر میشود و می تواند آن را از شوهر مطالبه کند و در صورت امتناع شوهر حتی می تواند با رجوع به دادگاه به طریق قانونی مهریه خود را طلب کند به عنوان ضمانت اجرای این حق ، قانون به زن حق داده تا زمانی که مهر خود را دریافت نکرده از تمکین خودداری نماید این حق به حق حبس معروف است .

17- شروط « حق حبس » را شرح دهید؟

شرط اول: مهر زن باید حال باشد یعنی مدت دار نباشد و به مجرد عقد قابل وصول باشد بنابراین اگر مدت دار باشد حق حبس ندارد .
 شرط دوم: در صورتی که زن قبل از دریافت مهر از شوهر تمکین کند ، حق حبس او ساقط می شود منتهی حق مطالبه مهر او از بین نمی رود .
 شرط سوم: فرق نمی کند که شوهر ثروتمند باشد یا نباشد در هر صورت زن حق حبس دارد .
 شرط چهارم: در صورتیکه زن از حق حبس خود استفاده کند و از همسرش تا وصول مهر تمکین نکند و از انجام وظایف زناشویی خودداری کند ناشزه محسوب نمی شود و مستحق نفقه نیز هست .

18- مهر المسمی را تعریف کنید؟

مهری است که در سند ازدواج ثبت شده است و مهر باید مالیت داشته باشد و معلوم و معین باشد و غیر عقلایی و غیر شرعی هم باشد .

19- مهر المثل را تعریف کنید؟

در صورتیکه زن و شوهری ضمن عقد میزان و نوع مهر به توافق نرسند و یا مهری معین کنند که فاقد اوصاف شرعی و قانونی باشد ، در صورت انحلال نکاح ، قانون مدنی زن را مستحق مهرالمثل می داند . برای تعیین مهر المثل باید وضعیت زن از حیث شرافت خانوادگی و سایر صفات از جمله وضعیت فردی و تحصیلات وی نسبت به کسانی که از نظر اجتماعی همشان او هستند در نظر گرفته شود .

20- مهر المتعه را تعریف کنید؟

اگر مهر در عقد ذکر نشده باشد و شوهر پیش از تعیین مهر و پیش از آمیزش ، بخواهد زن خود را طلاق دهد ، زن مستحق مهرالمتعه است برای تعیین مهر المتعه حال مرد از حیث غنا و فقر ملاحظه می شود .

21- نفقه چیست؟

نفقه عبارت است از مسکن و البسه و غذا و اثاث البیت که به طور متعارف متناسب با وضعیت زن باشد و خادم در صورت عادت زن به داشتن خادم یا احتیاج او بواسطه مرض یا نقصان اعضاء .

22 - میزان نفقه چگونه تعیین می شود ؟

از نظر قانونی ، نفقه زن متناسب با وضعیت زن تعیین شده و توانایی مالی مرد در نظر گرفته نمی شود هر چند قانون ایران فقط شوهر را عهده دار تامین نیازهای زندگی می شناسد . لیکن توجه به تحولات اجتماعی و اقتصادی امروزی حتی نقش زن و مرد در خانواده تغییر کرده است . در اکثر جوامع زن نیز مانند مرد ، در بیرون از خانه و یا در مزرعه و یا در خانه به فعالیت می پردازد و به زندگی اقتصادی خانواده بین زن و مرد تعادل بیشتری پیدا کرده است .

23 - تکلیف شوهر به دادن نفقه زن اختیاری است یا قانونی ؟ توضیح دهید ؟

تکلیف شوهر به دادن نفقه زن ، یک تکلیف قانونی است بنابراین در صورتیکه شوهر از پرداخت نفقه زن علیرغم داشتن استطاعت مالی خودداری کند ، زن می تواند از او شکایت کند . در صورتیکه زن با شوهر سازگاری داشته باشد و مرد هم توانایی مالی داشته باشد و مرد هم توانایی مالی داشته باشد ولی نفقه زن را ندهد ، زن می تواند شکایت کند و دادگاه با توجه به وضعیت زن میزان نفقه را معین کرده و شوهر را محکوم به پرداخت آن می کند .

24 - نفقه زن و فرزندان در صورت ورشکستگی شوهر مقدم بر طلب کاران است .

25- ناشز کیست ؟

شوهری که حق ناشی از نکاح را که برای زوجه حاصل شده ایفا نکند ناشز گویند . این حقوق عبارت است از دادن نفقه و کسوه و حسن سلوک .

26 - آیا بردن جهیزیه به خانه شوهر یک وظیفه قانونی است ؟

از نظر حقوقی زن اجباری در تهیه و بردن جهیزیه به خانه شوهر ندارد و شوهر پس از ازدواج مالک جهیزیه نمی شود بلکه به طور متعارف می تواند از این وسایل استفاده کند و از منافع آن بهره مند شود .